

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนวทดลองของ วินทร์ เลียววาริณ ตามแนวทางการศึกษาภาพรวมด้านกว้างของงานเขียนแนวทดลองของ สุชาติ สวัสดิ์ศรี 14 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบการนำเสนอ ด้านลักษณะของ เรื่อง และด้านเนื้อหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนวทดลองของ วินทร์ เลียววาริณ เพื่อเป็นบทอ่านเสริมความคิดสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

สรุปผลการวิจัย

ด้านรูปแบบการนำเสนอ นั้น เป็นเรื่องราวแบบล้ายุค มากที่สุด รองลงมา เสนอเรื่องราว แบบนามธรรม และสำแดงพลังอารมณ์อันซับซ้อนภายใน

ด้านลักษณะของเรื่องมีโครงเรื่องแบบไม่เป็นไปตามขนบเดิมมากที่สุด รองลงมาคือ มีลักษณะในเชิงอัตวิสัย, มองเรื่องราวเหมือนดูมาจากที่สูง, มีลักษณะของการตั้งคำถาม, ให้ความสำคัญกับ รูปความคิดริเริ่ม แปลกใหม่, แสวงหาคุณค่าในทางภาพฝัน, และมีลักษณะ ในเชิงเหนือจริง ตามลำดับ

ด้านเนื้อหาของเรื่องให้ความสำคัญแก่ความคิด และสถานการณ์ มากที่สุด รองลงมาคือ มีลักษณะของตัวเอกที่มีลักษณะค้านกับตัวเอง บรรยายแบบการประกอบส่วน และให้ความสำคัญ กับมิติที่ 4 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลรวมกลวิธีการเขียนในรวมเรื่องสั้นแนวทดลองทั้ง 5 เรื่องตามทฤษฎี 14 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านนั้น พบว่า

จะเห็นได้ว่าด้านรูปแบบการนำเสนอ วินทร์ เลียววาริณได้นำเสนอเรื่องราวแบบล้ายุคมากที่สุด โดยการนำเสนอเรื่องราวแบบล้ายุคนี้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อลักษณะเฉพาะตัวซึ่งพัฒนา ไปสู่สิ่งที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนคือ ความแปลกใหม่ การสร้างสรรค์ วินทร์เลียววาริณใช้เทคนิค การนำเสนอเรื่องที่ไม่เหมือนใคร ทั้งการจัดรูปแบบหน้า การนำเอาข่าวมาใส่ในเนื้อเรื่อง และ

การนำเอารูปภาพ ทั้งภาพถ่ายและภาพกราฟฟิก ซึ่งทุกวิธีเหล่านี้ ถือเป็นกลวิธีที่แปลกใหม่ในการเขียนเรื่องสั้น สอดคล้องกับคำกล่าวของ อีราวดี ไตลังคะ (2549) ที่ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมแนวทดลองว่า วรรณกรรมแนวทดลองเป็นการนำเสนอเรื่องเล่าในรูปแบบใหม่ เน้นที่การเล่นรูปแบบ โดยการทำงานเขียนให้แตกออกเป็น ส่วน ๆ ทำให้เรื่องขาดความต่อเนื่อง อาจมีการผสมผสานงานหลายประเภทเข้าไปในตัวเรื่องด้วย เช่น บทสนทนา บทสัมภาษณ์ โฆษณาคำในพจนานุกรม คำขวัญ โฆษณาชวนเชื่อ ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดนี้อาจไม่ได้เกี่ยวเนื่องอะไรกับเรื่องราวที่เล่าก็เป็นได้

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ตรีนิตปี บุญขจร (อ้างในรินฤทัย สัจจพันธุ์, 2549, ทิศทางเรื่องสั้นไทย) ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมแนวทดลองว่า การทดลอง หมายความว่า นักเขียนไม่ย่ำอยู่กับที่ มีความพยายามที่จะหากลวิธีการนำเสนอ ทำให้เรื่องสั้นของไทยมีความหลากหลายและกลวิธีนำเสนอก็เป็นการนำเสนอที่แต่ละคนคิดค้นกลวิธีของตนเอง ดังนั้น จะเห็นว่า มีทั้งแนวทางเรื่องสั้นที่มุ่งปฏิเสศการเขียนแบบสังคมนิยม...แสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการนำเสนอ และเรื่องสั้นที่ใช้แนวทางประสานศิลป์ คือใช้ทั้งวรรณศิลป์ทัศนศิลป์ และกราฟฟิคอาร์ตมาช่วยเล่าเรื่อง

ด้านลักษณะของเรื่องมีโครงเรื่องแบบไม่เป็นไปตามขนบเดิมมากที่สุด โดยมีการเขียนแบบไม่ยึดเอกภาพในลักษณะเดิม ที่ประกอบด้วยตอนขึ้นต้น ตอนกลาง และตอนจบแต่จะเป็นโครงเรื่องที่ยึดถือสถานการณ์ของตัวละครมาเป็นจุดดำเนินเรื่อง การขึ้นต้นจึงไม่เรียกร้องความสนใจในลักษณะเดิม และการจบจะไม่ยึดหลักหักมุมเป็นทางออกเสมอไป สอดคล้องกับคำกล่าวของอีราวดี ไตลังคะ (2544) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของวรรณกรรมหลังสมัยใหม่ว่า วรรณกรรมหลังสมัยใหม่เหมือนวรรณกรรมสมัยใหม่ตรงที่ยังวิพากษ์วิจารณ์ขนบการเขียนแบบโลกสังคมนิยม แต่ในขณะเดียวกันก็มีวิธีการมองโลกแบบใหม่ของตนเองที่ส่งผลให้เกิดวิธีการนำเสนอเรื่องในแบบใหม่ งานหลังสมัยใหม่แบ่งแยกแบ่งย่อยออกไปได้หลายประเภท บางส่วนมีชื่อเรียกเฉพาะ เช่น เมตาฟิชั่น และวรรณกรรมแนวทดลอง แต่บางส่วนไม่มีชื่อเฉพาะ จึงเรียกรวม ๆ ว่าวรรณกรรมหลังสมัยใหม่

ด้านเนื้อหาของเรื่องให้ความสำคัญแก่ความคิด และสถานการณ์ มากที่สุด สอดคล้องกับรินฤทัย สัจจพันธุ์ (2532, หน้า 68-69) ที่กล่าวถึงลักษณะของเรื่องสั้นในปัจจุบันว่า มีการใช้ “ความคิด” หรือ “อารมณ์” เป็นหลัก เรื่องสั้นชนิดนี้ดำเนินเรื่องด้วยการพรรณนาหรือการบรรยาย ความคิด ความรู้สึกไปเรื่อย ๆ จนรู้สึกว่าคุณรู้สึกนึกคิดทั้งสิ้นทั้งปวงของเขาลงมือออกมา จนหมดสิ้นแล้ว พอแก่ความต้องการแล้วจึงหยุด ลักษณะเช่นนี้ทำให้เรื่องสั้นชนิดนี้บางเรื่องไม่มีตัวละคร และบทสนทนาเลย มีแต่บทพรรณนาของผู้แต่ง ลักษณะการแต่งเรื่องสั้นชนิดนี้เป็นที่นิยม

มากในงานเขียนของนักเขียนรุ่นใหม่ ซึ่งหลาย ๆ คนกล่าวว่าเขาไม่สนใจรูปแบบแต่สนใจจะแสดงความคิด สื่อความหมายและความรู้สึกมากกว่า

ส่วนตัวเอกของเรื่องก็มีลักษณะของตัวเองที่มีลักษณะค้ำกับตัวเอง สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ สวัสดิ์ศรี (2518, หน้า 42-47) ว่า ตัวเอกเป็นลักษณะของคนธรรมดาสามัญที่มีชีวิตเรียบง่าย อยู่ในสังคมสมัยใหม่ที่ต้องการกำหนดชะตากรรมของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันลักษณะของสังคม “คนกินคน” ก็มีส่วนบีบบังคับให้ตัวละครตกเป็นเหยื่อของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

สภาพ “คนกินคน” และลักษณะสมัยใหม่ที่ทำให้คนกลายเป็นส่วนเกิน ไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ลักษณะดังกล่าวมีส่วนเปลี่ยนภาพลักษณ์ของตัวเองในเรื่องสั้นจากเนื้อหาเดิมที่เคยบอก ว่าต้องเก่งกล้าสามารถ เข้าใจตัวเองและผู้อื่นได้ทะลุปรุโปร่งให้กลายมาเป็นเนื้อหาใหม่ที่ภาพลักษณ์ของตัวเองมีลักษณะค้ำ หรือไม่ก็ขบถกับตัวเองดังที่เรียกว่า Anti-hero

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาวิจัยเพียงแ่งงานของวินทร์ เลียววาริณเท่านั้น ยังมีนักเขียนรุ่นใหม่อีกมากที่เขียนเรื่องสั้นแนวทดลอง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาทวิวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนวทดลองของนักเขียนคนอื่นๆ ด้วย